

Viborg Kommune
Team Park, Skov og Natur
Prinsens Allé 5
8800 Viborg
Att: Karen Hingkjær Carol Glerup-Nielsen

Dispensation til etablering af træstier i beskyttet mose på Gudenåstien og tilladelse til krydsning af grøfter ved Ormstrup Gods, matr.nr. 1f Ormstrup Hdg., Sahl.

Dato: 08-10-2024

Sagsnr.: 24/5718
Sagsbehandler: vpjsni

Viborg Kommune meddeler hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at etablere 11 korte træstier i beskyttet mose på matr.nr. 1f Ormstrup Hdg., Sahl. Der meddeles samtidig tilladelse efter vandløbsloven til krydsning af grøfter i projektområdet.

Direkte tlf.: 87 87 55 11
Direkte e-mail: jsni@viborg.dk

Side 1 af 12

Der meddeles samtidig tilladelse til to spang efter § 30 i reguleringsbekendtgørelsen efter vandløbsloven til at påbegynde arbejdet omgående. Påbegyndelsen af arbejdet indebærer ingen begrænsning i Miljø- og Fødevarerklagenævnets adgang til at ændre eller ophæve en påklaget tilladelse.

Formålet med projektet er at sikre passage over 11 udvalgte korte fugtige strækninger af trækstien langs Gudenåstien. Stierne benyttes i dag af folk der vandrer og færdes i området, men denne færdsel er i dag besværliggjort af korte strækninger, der er meget våde eller mudrede. Med træstier over de meget våde og mudrede områder, sikres et sammenhængende stiforløb, samtidig med at færdslen sker på forsvarlig vis.

Oversigtskort over området:

Figur 1: Træstier er markeret med sort og angivet fra A til K. Se desuden oversigtskort i bilag 1.

Der gælder følgende vilkår for afgørelsen:

- 1) Anlægsarbejdet skal udføres i overensstemmelse med det reviderede ansøgningsmateriale fremsendt den 4. september 2024.
- 2) Ved arbejdet med etableringen skal eksisterende kørespor eller stien benyttes som adgangsvej
- 3) Der må fjernes enkelte mindre træer/buske på de ansøgte placeringer, hvis nødvendigt for etableringen af træstierne.
- 4) Træstierne må maksimalt være 100 cm brede.

- 5) Spang over grøfte skal udformes så de anlægges udenfor grøftens profil for at sikre afvandingsmæssige hensyn.
- 6) Grøfternes bund og sider må ikke beskadiges ved anbringelse og evt. senere reparation af træstierne.
- 7) Det skal forebygges, at jord, sand eller tørv skrider ned i grøfterne ved etablering og fremtidig brug eller reparation.
- 8) Etablering og den fremtidige vedligeholdelse af broen påhviler Viborg Kommune, Natur og Vand.
- 9) Såfremt træstier og spang ikke længere bruges, skal disse fjernes på ansøgers bekostning.
- 10) Der må ikke placeres oplag af byggematerialer i beskyttet natur.
- 11) Projektet skal færdigmeldes til vandløbsmyndigheden, der herefter kan syne arbejdet.

Vær opmærksom på at afgørelsen ikke må udnyttes, før klagefristen på 4 uger er udløbet. Du kan læse klagereglerne i bilaget sidst i afgørelsen.

Afgørelsen gælder i 3 år efter, at den er meddelt, og bortfalder derefter automatisk, hvis den ikke er udnyttet.

Afgørelsen er givet i medfør af:

1. § 47 i lov om vandløb (LBK nr. 1217 af 25. november 2019).
2. § 9, 17 og 30 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (BEK nr. 834 af 27. juni 2016).
3. § 65, stk. 2, i naturbeskyttelsesloven (LBK nr. 1392 af 4. oktober 2022).

Vurdering af virkning på miljøet (VVM)

Da krydsning af vandløb ikke er oplyst på bilag til miljøvurderingsloven (LBK nr. 4 af 3. januar 2023), er der ikke foretaget en screening af projektet.

Ejerforhold og høring

Matr.nr. 1f Ormstrup Hdg., Sahl er privatejet. Lodsejer har accepteret og godkendt projektet.

Viborg Kommune vurderer, at der ikke er berørte naboer i forbindelse med projektet, da broen ikke vurderes at påvirke de afvandingsmæssige forhold.

Kulturarv – arkæologiske fund?

Der kan være væsentlige fortidsminder i det berørte område. Findes der spor af dette, skal arbejdet indstilles, og Viborg Museum (tlf.: 87 87 38 14) kontaktes med det samme.

Derfor kan du med fordel spørge hos Viborg Museum senest en uge før arbejdet starter, om man evt. vil deltage under arbejdet. På Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside, kan du finde mere information om museumsloven, men du er også velkommen til at henvende dig med konkrete spørgsmål direkte til Museet.

Habilitet

Viborg Kommune har forholdt sig til myndighedshabilitet i denne sag, da der er tale om en ansøgning fra én faggruppe i Kommunen til en anden.

Team Park, Skov og Natur har søgt om dispensation og tilladelse til projektet og det er Team Natur- og vandløbsbeskyttelse, der er myndighed i spørgsmålet om dispensation fra § 3 i naturbeskyttelsesloven og tilladelse efter vandløbsloven.

Der er imidlertid ikke personoverlap mellem de to teams, og den faglige kompetence til at træffe afgørelser på området er samlet i Team Natur- og vandløbsbeskyttelse, som også træffer afgørelse i eksterne ansøgninger.

Team Natur- og vandløbsbeskyttelse vurderer, at det ansøgte ligger inden for, hvad der normalt vil blive givet dispensation til ifølge vejledningen til naturbeskyttelseslovens § 3 samt klagenspraksis, og det vurderes derfor, at det ikke er hverken fagligt meningsgivende eller formelt nødvendigt, at lade sagen behandle i en anden del af kommunen eller at indhente en udtalelse fra en anden myndighed eller fra et privat organ om sagens løsning.

Viborg Kommunes konklusion

Kommunen vurderer, at mosen er i moderat naturtilstand. Det vurderes at etableringen af træstier ikke vil medføre nogen afgørende forrykning af naturtilstanden i området, men at der kan ske en midlertidig tilstandsændring i forbindelse med etableringen.

Der er i sagen desuden lagt vægt på, at der er tale om rekreative hensyn i form af en offentlig tilgængelig sti, som allerede benyttes i området.

Projektet vurderes ikke at påvirke bilag IV-arter eller udpegningsgrundlag i Natura 2000-netværket væsentligt, grundet projektets omfang og afstand til områderne.

Ingen af de 2 vandløb er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 eller er målsat i vandområdeplan 2021-27. Da der er stillet vilkår til krydsningernes udformning sikrer afgørelsen de afvandingsmæssige interesser.

Eksisterende forhold og projektbeskrivelse

Team Skov, Park og Natur har den 23. maj 2024 søgt Fredningsnævnet om at etablere træstier på Gudenåstien ved Tange Sø/Ormstrup. Der er desuden søgt om dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3, da træstierne ligger i beskyttet mose, og om vandløbstilladelse, da stierne krydser grøfter.

Der laves 11 strækninger med træstier (se tabel 1 og figur 1/oversigtskort). Træstierne konstrueres som angivet i bilag 1.

Tabel 1: Træstinummer og længde

Træsti	Længde
A	20
B	3
C	3
D	4
E	3
F	6
G	25
H	5
I	2
J	15
K	3

På luftfotos fremstår mosen todelt, med et skovdækket område og et lysåbent område, hvor der løbende er taget høstlet.

Mosen er registreret som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 på baggrund af en besigtigelse foretaget i 1993 af Viborg Amt, hvor mosen beskrives som *"Dels tør mose domineret af Mose-Bunke og dels fugtige partier med Alm. Star, Bredbladet dunhammer, Kær-Tidsel, lave kærarter som Sump-Kællingetand og Trævlekrone. Overalt spredte pil, birk. Et område er meget vådt med Næb-Star-sump."* Der blev dengang fundet bl.a. Vellugtende gulaks, top-star, kragefod, sump-kællingetand, trævlekrone, skov-kogleaks og tormentil.

Alle former for tilstandsændringer i beskyttet natur som etablering af træstier kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Formålet med beskyttelsen i § 3 er at bevare naturområderne som levesteder for vilde dyr og planter.

Søen er omfattet af retningslinje 10 i Kommuneplan for Viborg Kommune vedrørende Økologiske forbindelser og Naturbeskyttelsesområder.

Naturværdierne i disse områder skal beskyttes og beskyttelseshensynet går forud for andre interesser.

Nogle af de arter der er truede på nationalt eller europæisk plan er særligt beskyttede (fredning, bilag IV mv.), og i dit tilfælde er det specielt forholdene for spidssnudet frø, damflagermus og odder, der er fokus på.

Mosen ligger ca. 2,1 km fra Natura 2000-område nr. 45 - Gudenå og Gjern Bakker.

Området, hvor krydsningen foretages, er kategoriseret som okkerklasse 4, hvilket betyder, at der ikke er risiko for udledning af okker i området. Da projektet ikke involverer dræning, vurderes det ikke at give anledning til øget udledning af okker.

Besigtigelse den 6. september 2024

Der er tale om en mose i moderat naturtilstand, der består af både et trædækket areal med elleskov og et lysåbent areal med to søer i, der ligger ned til Tange Sø. Dele af det lysåbne areal er en mosaik af mose og eng. Der går en trampesti langs med søen, på mosearealet. Flere steder langs trampestien, især i den skovdækkede del, er der våde/mudrede plamager, der besværliggør færdsel. Der

er et kørespor der går ind i mose-arealet ca. midt på, og mod øst omkring plantage-træerne. Der har muligvis også været kørsel langs med stien.

Vegetationen var relativt høj, og der var en udbredt forekomst af græsser og star. Flere steder var der relativt vådt, hvilket besværliggjorde passage langs stien.

På arealet blev der fundet følgende arter: skov-kogleaks, sump-kællingetand, kær-ranunkel, lav ranunkel, lyse-siv, kær-snerre, kær-star, sværtvæld, høj sødgræs, manna-sødgræs, tagrør, kær-tidsel, bredbladet mangeløv, vorte-birk, brombær, mose-bunke, kær-dueurt, almindelig eg, rød-el, fløjlsgræs, krybende hestegræs, hindbær, almindelig hundegræs, stortoppet hvene, engriflet hvidtjørn, almindelig hyld, almindelig hønsetarm, stor nælde, knæbøjet rævehale, butbladet skræppe, ager-tidsel, padder, rødgran, selje-røn, småblomstret balsamin, slåen, gyvel, hulbladet fedtmos og plænekransemos.

Vurderinger og begrundelse for vilkår

Der stilles vilkår om at man ved arbejdet med etableringen skal benytte eksisterende kørespor eller stien som adgangsvej for ikke at medføre øvrige tilstandsændringer af det beskyttede areal.

Der stilles vilkår om, at der må fjernes enkelte mindre træer/buske på de ansøgte placeringer, hvis det er nødvendigt for etableringen af træstierne.

Øvrige vilkår skal sikre de vandløbsmæssige interesser.

Viborg Kommune vurderer, at der er tale om en mose i moderat naturtilstand, og at etableringen af træstier ikke vil medføre nogen afgørende forrykning af naturtilstanden i området, men at der kan ske en midlertidig tilstandsændring i forbindelse med etableringen. Projektet kræver derfor dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Mosearealet har et par søer, og er potentielt levested for spidssnudet frø. Odder og damflagermus er desuden registreret mere end 650 m syd for arealet i grusgravningssøerne ved Kongensbro. Den allerede eksisterende sti og færdsel på den vurderes ikke at medføre en væsentlig forstyrrelse af spidssnudet frø, odder og damflagermus. Ligeledes vurderes det, at projektets omfang er så lille og har så stor afstand til Natura 2000-områder, at det ikke vil påvirke disse væsentligt.

Projektet vurderes samlet ikke at påvirke bilag IV-arter eller udpegningsgrundlag i Natura 2000-netværket væsentligt, grundet projektets omfang og afstand til områderne.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres d.d. på Viborg Kommunes [hjemmeside](#) under høringer og afgørelser. Der er 4 ugers klagefrist på afgørelsen, jf. klagevejledningen i bilag.

Denne afgørelse tilsidesætter ikke eventuelle servitutter og privatretlige aftaler. Der er med denne afgørelse ikke taget stilling til anden lovgivning.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig. Telefonnr. og e-mail finder du øverst til højre på første side.

Med venlig hilsen

Jesper Stern Nielsen
Biolog

Kopi af dette brev er sendt til:

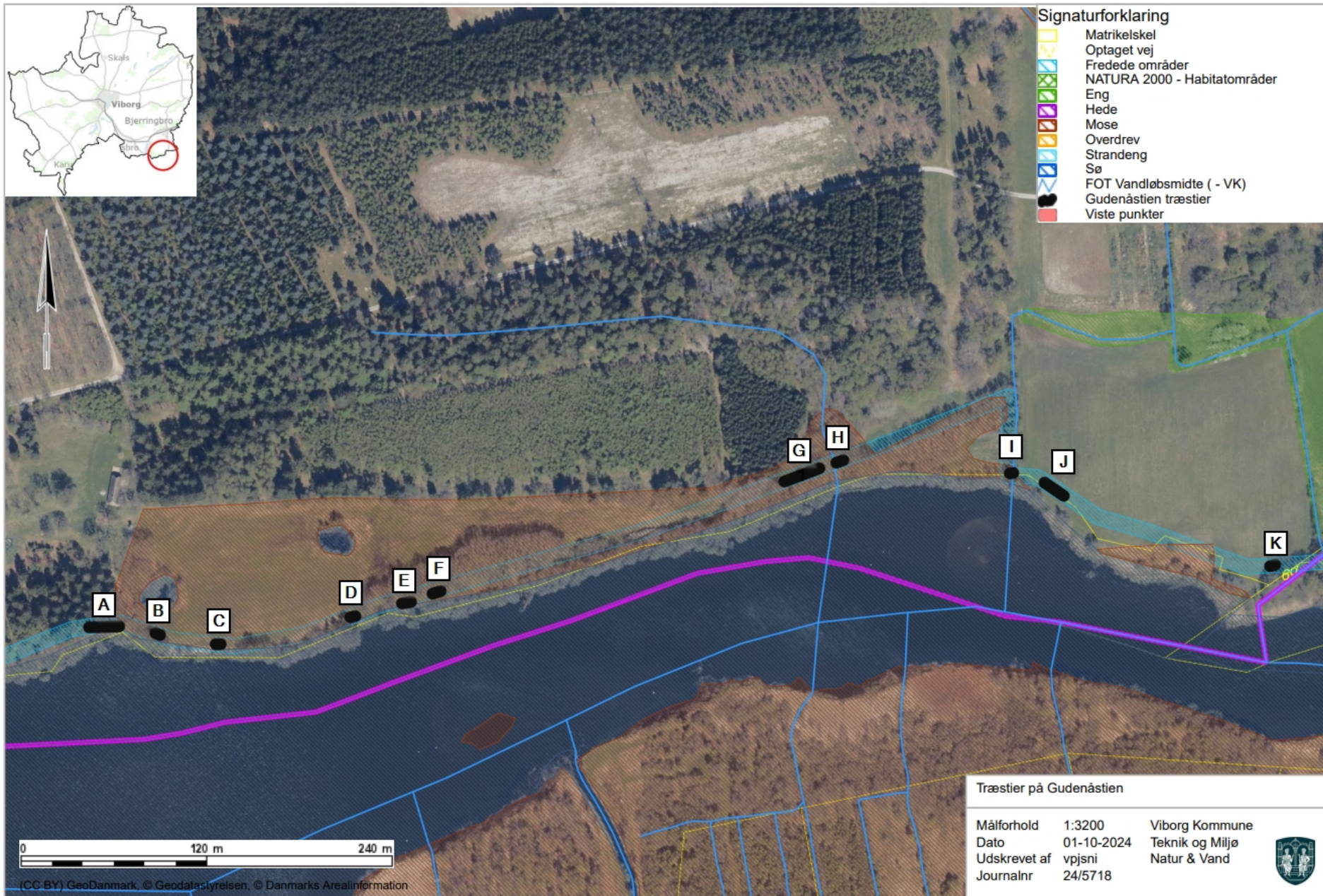
- Danmarks Naturfredningsforening, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-Nordvestjylland, viborg@dof.dk
- Dansk Forening for Rosport, dffr@roning.dk
- Dansk Kano og Kajakforbund, miljoudvalg@kano-kajak.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, Viborg@friluftsraadet.dk
- Sportsfiskerforbundet, post@sportsfiskerforbundet.dk;
himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
og lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Viborg Museum, oldtid@viborg.dk

Vedlagt:

- Bilag 1 – Oversigtskort
- Bilag 2 – Uddrag fra ansøgning
- Bilag 3 – fotos fra besigtigelse
- Bilag 4 – Klagevejledning

Bilag 1 – Oversigtskort

Oversigtskort. Træstier er markeret med sort og angivet fra A til K. Se signaturforklaring.

Bilag 2 – Uddrag fra ansøgning

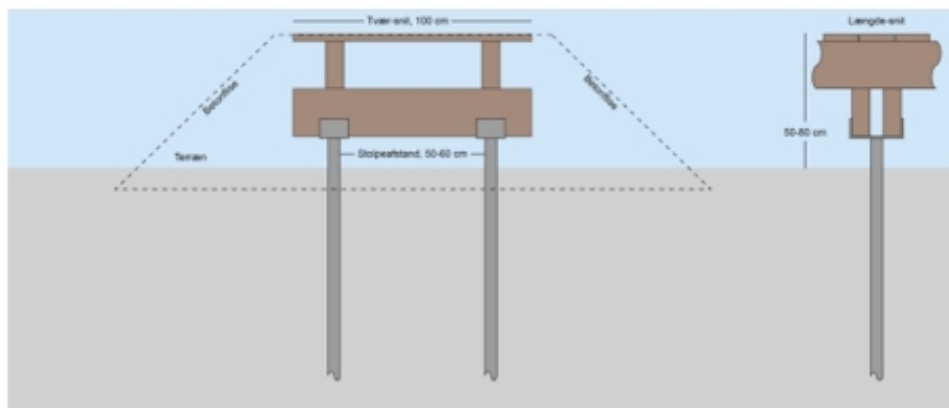
Beskrivelse

Træstien udføres som en trækonstruktion med stålskruer som fundamentstolper. Stolper udføres som galvaniserede **stålben**, der skrues ned til fast bund. Der anvendes metalrør med min. Ø76 mm og godstykkelse min. 4,5 mm.

Bærebjælker skal udføres i eg, og de monteres med galvaniserede bolte og møtrikker.

Dækbærder udføres i lagret eg eller robinie med minimum tykkelse 3 cm og **uhøvlede** for at mindske risiko for skrid. Dækbærderne monteres med rustfrie stålskruer. Mellem vangerne og dækbærder etableres en fugtspærre af tagpap. Afstand mellem dækbærder må maksimalt være 1,5 cm.

Træstien bliver 100 cm bred og monteres med **blindekant** i begge **sider** (bræt som blindestokken kan følge). Den monteres **endvidere** i kote. Hver enkelt træbro afsluttes med en min. 7 cm tyk kantstillet betonflise i dækkets niveau som støttemur for tilstødende **grusrampe**. Overkanten af betonflisen skal være minimum 10 cm bredere end trædækket i hver side. Alt træ brugt i konstruktionen er PEFC eller FSC certificeret.

Visualisering af træstieme – der monteres dog **blindekant** langs begge kanter.

Bilag 3 – Fotos fra besigtigelse

Figur 2: Vestlig del af mosen, der flere steder har eng-karakter.

Figur 3: Mosearealet set fra vest. Trapestien ses til højre i billedet.

Figur 4: Mosearealet i det skovbevoksede område

Figur 5: Fra ansøgningen – strækning G

Figur 7: Fra ansøgningen – strækning c

Figur 6: Fra ansøgningen – strækning E

Bilag 4 - Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet og klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsesdatoen.

Afgørelsen efter vandløbsloven kan påklages af:

1. Den, afgørelsen er rettet til
2. Enhver, der må have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen
3. En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker (jf. vandløbslovens § 84).

Offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger med væsentlig interesse i afgørelsen er også klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven.

Såfremt der bliver klaget over afgørelsen, må den ikke udnyttes medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet opretholder afgørelsen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve denne opsættende virkning.

Klager kan indsendes via klageportalen på hjemmesiden for [Nævnenes Hus](#). Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling. Klageportalen kan også findes på borger.dk og virk.dk, hvor du kan logge på med MitID.

Klagen sendes via klageportalen til Viborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen, som har truffet afgørelse i sagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

Det koster et gebyr at klage over afgørelsen. Gebyrets størrelse er pr. 1. februar 2017 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

- der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- klager trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Nævnets afgørelser kan ikke anbringes for anden administrativ myndighed.

Hvis du vil indbringe afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven for domstolene, skal det ske inden 6 måneder, fra du har modtaget dette brev.